

Павло Латковський,
аспірант кафедри адміністративного
і фінансового права
Національного університету
«Одеська юридична академія»

УДК 351.824.1

Проблеми термінологічних підходів до визначення поняття бюджетного контролю

Важливе значення в системі базисних категорій фінансового права має категорія «бюджетний контроль». З одного боку, ця категорія належить до найбільш фундаментальних фінансово-правових категорій. За загальним уявленням значення бюджетного контролю полягає в тому, що за його результатами можна зробити висновок про законність використання бюджетних коштів, здійснення бюджетних операцій та процедур, що потребує створення цілісної системи бюджетного контролю. У фінансово-правовій літературі справедливо акцентується увага на тому, що забезпечення цілісної системи контролю за управлінням бюджетними коштами внаслідок запровадження нових державних інститутів та зміни бюджетних технологій «потребує розробки адекватної системи бюджетного контролю, що дозволить скоординувати діяльність усіх компетентних державних органів у процесі організації й здійснення видатків бюджету та забезпечення мобілізації бюджетних ресурсів» [1,

с. 198]. Аналіз наукових робіт з питань бюджетного контролю дає підстави стверджувати, що і сьогодні виникає багато питань при його здійсненні, що ще раз підтверджує актуальність теми дослідження.

Проблемам дослідження бюджетного контролю присвячені праці таких вчених як Л. К. Воронова, О. П. Гетьманець, Л. М. Касьяненко, М. П. Кучерявенко, Т. А. Латковська, А. О. Монаєнко, О. П. Орлюк, Н. Ю. Пришва, Л. А. Савченко, В. Д. Чернадчук, Н. Я. Якимчук та ін.

Метою статті є дослідження проблем термінологічних підходів до визначення поняття бюджетного контролю.

Контроль – це правова конструкція, призначенням якої є забезпечення виконання законів, дотримання правової дисципліни органами державної влади, органами місцевого самоврядування, фізичними та юридичними особами. Сутність та призначення контролю, як вірно акцентується увага в науковій літературі,

полягає у спостереженні за діяльністю підконтрольного суб'єкта; отриманні об'єктивної й достовірної інформації щодо стану законності та дисципліни на цьому суб'єкті; виявленні причин та умов, які сприяють правопорушенням, а також вжитті заходів щодо притягнення порушників законності та дисципліни. Саме тому фінансовий контроль є способом організації зворотних зв'язків, завдяки яким відповідні органи отримують інформацію про виконання прийнятих ними фінансових нормативно-правових актів [2, с. 134].

Останнім часом, незважаючи на те, що в науці фінансового права накопичено досвід дослідження державного фінансового контролю і визначаються особливості його правового регулювання у бюджетному процесі, спостерігається підвищення наукового інтересу до теоретико-прикладних аспектів як фінансового контролю, так і його видів і, в першу чергу – бюджетного. Однак, незважаючи на те, що проблеми правового регулювання фінансового контролю в Україні та його видів досліджувалися у багатьох працях вчених, все ще потребують уваги науковців проблемні питання правового регулювання бюджетного контролю і розробка його сучасної концепції, що, у свою чергу, потребує вироблення та впровадження у практику як бюджетної діяльності взагалі, так і бюджетного контролю зокрема, сучасної бюджетної ідеології, побудованої на принципах, що відповідають сьогоденню та враховують майбутні тенденції розвитку. Натомість, як слушно звертає увагу О. П. Гетманець, в теоретико-пізнавальному плані сутність бюджетного контролю як соціального явища, як виду державного фінансового контролю, що має характерні риси, особливості, принципи і тенденції розвитку, види та методи, нормативно-правову базу, методіку організації, уповноважених контролюючих суб'єктів у сучасних умовах в Україні, тобто концептуально, не досліджувалися [3, с. 9].

З'ясування сутності бюджетного контролю як складної та багатогранної фінансово-правової категорії має суттєве значення не лише для юридичної науки, а й для законодавчої практики та практики застосування законодавства. На складність цієї проблеми звертає увагу В. Д. Чернадчук, оскільки це «зумовлено тим, що за результатами бюджетного контролю можна дійти висновків про використання бюджетних коштів, а це свідчить про потребу створення цілісної системи бюджетного контролю». Забезпечення такої системи, слушно зауважує науковець, внаслідок запровадження нових державних інститутів та зміни бюджетних технологій потребує розробки адекватної системи бюджетного контролю, що дозволить скоординувати діяльність усіх компетентних державних органів у процесі організації й здійснення видатків бюджету та забезпечення формування бюджетних ресурсів [4, с. 296-297].

На загальноправове та соціальне значення бюджетного контролю звертає увагу О. П. Орлюк. На думку науковця, це зумовлено тим, що в процесі його здійснення «задовольняються державні інтереси, що полягають в успішній реалізації державної фінансової політики, ефективного використанні фінансових ресурсів держави» і втілюється в тому, що при його проведенні перевіряють «по-перше, дотримання державними та громадськими органами, підприємствами, установами та організаціями, посадовими особами встановленого правопорядку у процесі фінансової діяльності; по-друге, економічну обґрунтованість та ефективність дій, відповідність їх інтересам держави» [5, с. 148]. Контроль як форма управління публічними фінансами пронизує усю сутність організації та реалізації публічної влади, присутній як в межах функціонування державного механізму, так і при здійсненні місцевого самоврядування [6, с. 401].

Дослідження видових галузевих категорій, зокрема – бюджетного

контролю, має здійснюватися шляхом встановлення особливостей прояву загальних ознак загальних категорій та категорій вищого рівня у їх галузевих видах і виділенням спеціальних ознак, які властиві лише цим видам категорій нижчого рівня. Значення галузевих досліджень видових особливостей таких категорій полягає в тому, що вони, на нашу думку, дають можливість збагатити теорію державного та фінансового контролю, допомагаючи розкрити сутність і зміст контролю в усіх їх опосередкуваннях.

Видову приналежність того чи іншого економічного явища, вірно зазначає С. В. Запольський, визначає тип (характер) правового інтересу, супутнього цьому явищу. Представляючи собою синтетичне явище, правовий інтерес здатний детермінувати норму чи інститут не лише за галузєвою належністю, а й всередині системи відповідної галузі, звертаючи при цьому увагу на відсутність типології правових інтересів в науці фінансового права [7, с. 17-18]. Пізнання категорії бюджетного контролю має відбуватися від загального до особливого, на що звертають увагу більшість науковців. Так, О. П. Гетманець спрямовує на науковий пошук вказівкою пізнання від «державного контролю» взагалі до державного фінансового контролю і далі до бюджетного контролю, оскільки нова теорія не виключає попередню, а включає її в себе, по-новому організуючи її зміст [3, с. 7]. Подальший рух пізнання системи права, пише Д. А. Керімов, передбачає попередній аналіз співвідношення загального і окремого в праві. Якщо загальне є відображенням закономірностей розвитку окремих явищ, то, відповідно, правознавство, має примножити багатство своїх ідей, вчень, теорій і тим самим більш ефективно використовувати наукове передбачення в практиці правового будівництва. Якщо межі загального особливого і окремого динамічні, то необхідно чітко визначити напрям кожного конкретно-

го правового дослідження, докладно вивчити зв'язки й відносини правових явищ, що аналізуються, з іншими (в тому числі й не правовими) явищами соціального буття. Якщо загальне й особливе в праві можуть бути різного рівня, виражаючи різний ступень подібності або загальності властивостей, зв'язків і відносин правових явищ, то при порівняльному аналізі сутності окремих типів необхідно акцентувати увагу не на формальному сходстві, а на їх суттєвих відмінностях один від одного, тобто на особливому [8, с. 201-212].

Погоджуючись із наведеними думками, слід додати, що дослідження галузевих особливостей видів фінансового контролю сприятиме розвитку загальної теорії, оскільки кількісне накопичення галузевих знань дає якісно нове розуміння сутності правового явища. Як наслідок, маємо взаємний зв'язок: загальна теорія впливає на галузєве розуміння, яке, змінюючись та рухаючись вперед, у свою чергу збагачує і розвиває загальнотеоретичні положення про державний та фінансовий контроль. І тому вбачається, що одним із головних завдань, які постають перед юридичною наукою, є формування сучасного понятійного апарату. Таке формування має відбуватися шляхом уточнення вже існуючого понятійного апарату з урахуванням сучасного стану або введенням у термінологічний обіг нових понять, що потребує, у свою чергу, уточнення вже існуючих визначень і надання визначень новим поняттям.

Понятійно-категоріальний апарат, пише О. Семчик, є невід'ємним атрибутом будь-якої галузі юридичної науки, оскільки сукупність понять, термінів, категорій формує основу для застосування норм прав. В подальшому автор акцентує увагу на різноаспектності застосування одного й того ж терміна, поняття, категорії в нормативно-правових актах різних галузей права, а іноді і в межах однієї галузі, що свідчить про відсутність єдиних підходів у право застосовній

практиці в разі потреби їх тлумачення з боку відповідних суб'єктів [9, с. 50]. На наявність термінологічних проблем у фінансовому праві звертає увагу і В. Д. Чернадчук, справедливо зазначаючи, що інколи для визначення одного й того ж фінансово-правового явища застосовуються декілька термінів [10, с. 86].

На нашу думку, по-перше, потребує вирішення термінологічна проблема, що полягає у розмаїтті термінів, які використовуються в юридичній літературі та законодавстві для визначення одного й того ж явища, зокрема разом із терміном «бюджетний контроль» використовується термін «фінансово-бюджетний контроль» [1, с. 191; 11, с. 80], «контроль за дотриманням бюджетного законодавства» [12, с. 485], «фінансовий контроль у бюджетній сфері» [13, с. 325], «фінансовий контроль в бюджетному процесі» [14], «міжбюджетний контроль» [15] тощо. Стосовно терміну «фінансово-бюджетний контроль» [16] заслуговує на увагу критична думка В. Д. Чернадчука: «застосування такого терміна є деякою мірою невдалим, оскільки має місце поєднання загального та його частини: бюджетний контроль є видом фінансового контролю, який у свою чергу є видом державного контролю» [17], що є цілком закономірним.

Вченими акцентується увага на внесенні змін до БК України, зокрема доповненням ст. 2 цього кодексу визначенням поняття бюджетного контролю й заміною терміну «контроль за дотриманням бюджетного законодавства» на термін «бюджетний контроль» [18, с. 214-215]. На нашу думку, така пропозиція має бути підтримана, оскільки термін «контроль за дотриманням бюджетного законодавства», враховуючи положення ст. 4 БК України [19] та наукові погляди на структуру та систему бюджетного законодавства [20, с. 57-64] за своїм змістом співпадає з терміном «бюджетний контроль».

У бюджетному законодавстві України термін бюджетний контроль

не застосовується, а у наукових працях склалися різні підходи щодо розуміння поняття такого контролю. По-перше, його розуміння як інституту бюджетного права (у матеріальному розумінні), на що звертав увагу в своїх працях О. І. Худяков. Як інститут бюджетного права, на думку автора, бюджетний контроль можна визначити як сукупність фінансово-правових норм, які визначають повноваження органів, що здійснюють контроль за законністю та доцільністю усіх дій щодо формування та розподілу бюджету, використанню бюджетних асигнувань, а також норм, які встановлюють види форми і методи цього контролю [21, с. 268].

По-друге, розуміння бюджетного контролю як виду діяльності, процедури тощо, тобто у процесуальному розумінні. В юридичній науці склалися різні підходи щодо визначення поняття бюджетного контролю, зокрема як врегульованої нормами бюджетного права системи ревізійно-правових заходів, спрямованих на перевірку законності та доцільності здійснюваної бюджетної діяльності [22, с. 326-327].

Друга група процесуальних визначень виходить із розуміння бюджетного контролю як системи заходів органів державної влади та місцевого самоврядування, спрямованих на забезпечення законності дій учасників бюджетного процесу під час складання, розгляду, затвердження, внесення змін, виконання бюджетів і звітування про їх виконання з використанням специфічних форм і методів їх організації [23, с. 62].

Існують визначення бюджетного контролю як «діяльності уповноважених органів державної влади, яка спрямована на забезпечення законності, фінансової дисципліни та раціональності в ході формування, розподілу і використання коштів державного бюджету з метою ефективного соціально-економічного розвитку держави» [24, с. 171], або «діяльності відповідних суб'єктів, яка полягає у перевірці дотримання бюджетного

законодавства на кожній стадії бюджетного процесу з метою запобігання, виявлення, усунення бюджетних правопорушень» [25, с. 73], або «врегульована нормами фінансового права діяльність уповноважених державних органів, спрямована на забезпечення дотримання учасниками бюджетного процесу на всіх його стадіях вимог чинного законодавства з метою практичної реалізації принципів бюджетної системи, попередження нецільового та неефективного використання бюджетних коштів, викриття бюджетних правопорушень та притягнення до відповідальності осіб, винних у їх вчиненні» [26, с. 5-6]. Такі визначення, на нашу думку, відображають діяльнісний підхід щодо розуміння сутності бюджетного контролю, залишаючи поза увагою правовий аспект, а також охоплює державну складову, тому є більше визначенням державного бюджетного контролю. Натомість у своєму визначенні В. Д. Чернадчук акцентує увагу саме на правовому аспекті, вважаючи бюджетний контроль складним правовим явищем, зокрема як «діяльність уповноважених бюджетним законодавством органів та їх посадових осіб з перевірки виконання вимог бюджетного законодавства учасниками бюджетного процесу, що реалізують бюджетні обов'язки або забезпечують таку реалізацію» [27, с. 76].

Провівши дослідження наукових поглядів на сутність та зміст бюджетного контролю, О. П. Гетманець запропонувала його визначення як «комплексної та цілеспрямованої системи економіко-правових заходів уповноважених контролюючих суб'єктів, що спрямована на забезпечення законності та ефективності дій учасників бюджетного процесу під час укладання, розгляду, затвердження бюджетів, виконання та внесення змін, звітування про виконання бюджетів, що складають бюджету систему України» [3, с. 39]. Наведене визначення в цілому розкриває поняття бюджетного контролю шля-

хом вказівки на здійснення процесуальних дій в межах бюджетного процесу із урахуванням положень ч. 2 ст. 19 БК України, відповідно до яких на всіх стадіях бюджетного процесу здійснюється контроль за дотриманням бюджетного законодавства, аудит та оцінка ефективності управління бюджетними коштами відповідно до законодавства. Разом із тим, у наведеному визначенні йдеться про «укладання, розгляду, затвердження бюджетів, виконання та внесення змін, звітування про виконання бюджетів». Однак, у п. 1 ч. 1 ст. 2 БК України бюджет визначається як «план формування та використання фінансових ресурсів для забезпечення завдань і функцій, які здійснюються відповідно органами державної влади, органами влади Автономної Республіки Крим, органами місцевого самоврядування протягом бюджетного періоду», що дозволяє вести мову про бюджет не як правовий акт, а як фінансовий план, який містить відповідні показники. Правовою формою такого фінансового плану є закон про Державний бюджет України та рішення про місцевий бюджет. До того ж у БК України в одних випадках йдеться, наприклад, про виконання Державного бюджету (глава 8 БК України), а в інших – про внесення змін до закону про Державний бюджет України (глава 9 БК України). Частиною 1 статті 19 БК України визначено стадії бюджетного процесу: складання проектів бюджетів, розгляд проекту та прийняття закону про Державний бюджет, виконання бюджету, тобто про різні форми одного й того ж явища або як про фінансовий акт (бюджет), або як про правовий акт (закон чи рішення про бюджет). Певна невідповідність термінології спостерігається й стосовно четвертої стадії: п. 4 ч. 1 ст. 19 БК України визначає стадію «підготовки та розгляду звіту про виконання бюджету», а у главі 10 БК України, що регламентує цю стадію йдеться про місячний та квартал-

ний звіт про виконання бюджету, а стосовно річного звіту – вже про виконання закону про Державний бюджет України. Такий підхід, на нашу думку, зумовлений тим, що при проміжному або поточному контролі йдеться про контроль виконання бюджету як фінансового плану, а підсумковий контроль здійснюється за виконанням закону чи рішення про бюджет, оскільки саме вони встановлюють річні показники відповідного бюджету. Тому, на нашу думку, у визначенні поняття бюджетного контролю потрібно враховувати ці застереження.

Бюджетний контроль здійснюється з метою реалізації бюджетної політики [28, с. 5-8] і можна виділити декілька аспектів, зокрема як: функція управління бюджетною діяльністю; стадія управлінських дій уповноважених бюджетним законодавством суб'єктів; форма зворотного зв'язку в системі бюджетно-правового регулювання (отримуючи інформацію щодо здійснюваних у бюджетній сфері протиправних дій, порушень бюджетного законодавства тощо, оцінюється бюджетна політика і відбувається її коригування); спосіб забезпечення дотримання законності і правопорядку у бюджетній сфері (спрямований на забезпечення дотримання норм бюджетного права).

Проведений аналіз існуючих підходів щодо визначення поняття бюджетного контролю дозволяє говорити про те, що незважаючи на висловлені зауваження, можна вважати, що наведені визначення в основному не суперечать один одному, автори вкладають у них власне розуміння одного й того самого правового явища, виділяючи ті ознаки, які, на їх думку, є найбільш суттєвими для розкриття змісту цього поняття. Крім того, має місце застосування достатньо різної термінології щодо такого складного фінансово-правового явища як бюджетний контроль, наслідком чого є наявність вузького та широкого розуміння його змісту.

Також, аналіз існуючих підходів щодо визначення поняття бюджетного контролю дозволяє зробити деякі висновки. По-перше, відзначити відносну єдність і наступництво загальнотеоретичних підходів стосовно основних ознак, а, по-друге, констатувати відсутність єдності у встановленні істотних ознак. Такий стан деякою мірою є виправданим, оскільки в необхідному контексті поняття розуміють як «цілісну сукупність суджень, у котрих що-небудь стверджується про характерні ознаки досліджуваного об'єкта, ядром якої є судження про найбільш загальні і водночас істотні ознаки цього об'єкта» [29, с. 156]. Натомість, причиною такої неоднозначності тлумачень вважають відсутність законодавчого визначення понять як фінансового, так і бюджетного контролю [30, с. 213].

Запропонувати сучасне визначення поняття бюджетного контролю без урахування надбань юридичної, економічної та інших наук є досить складним завданням. Разом з тим, як слушно застерігає В. Д. Чернадчук, механічне поєднання окремих ознак будь-яких бюджетно-правових явищ не дає змогу запропонувати ємне і одночасно лаконічне визначення [17, с. 21]. Поділяючи такий підхід і взявши його за основу, потрібно зазначити, що визначення поняття бюджетного контролю має будуватися на істотних ознаках фінансового контролю, що підлягають поширенню на всю сукупність або сферу бюджетного контролю та дозволить відмежувати бюджетний контроль в системі фінансового контролю. Тому, наступним кроком має стати виявлення особливостей прояву ознак фінансового контролю та виділення істотних ознак, властивих саме бюджетному контролю. Істотні ознаки становлять сутність бюджетного контролю і є концентрованим вираженням особливостей його правової природи. До того ж сутність будь-якого явища полягає не в самому явищі, а виво-

диться з його відносин, взаємозв'язку та взаємодії з іншими явищами [31, с. 80]. Отже, передусім потребують з'ясування такі явища, аналіз взаємозв'язку з якими і дозволить виявити сутність бюджетного контролю.

Список використаних джерел

1. *Бюджетний кодекс України: закон, засади, коментар* / [Огонь Ц. Г., Турчинов О. В., Фролова Г. С. та ін.] ; за ред. О. В. Турчинова і Ц. Г. Огня. – К. : Парламентське вид-во, 2002. – 320 с.
2. *Крохина Ю. А. Финансовое право России* : [учебник для студ. высш. учеб. заведений] / Крохина Ю. А. – [3-е изд.]. – М. : Норма, 2008. – 720 с.
3. *Гетьманець О. П. Бюджетний контроль: організаційно-правові засади* : монографія / Гетьманець О. П. – Х. : Екограф, 2008. – 308 с.
4. *Чернадчук В. Д. Стан та перспективи розвитку бюджетних правовідносин в Україні* : монографія / Чернадчук В. Д. – Суми : Університетська книга, 2009. – 456 с.
5. *Орлюк О. П. Финансовое право. Академичний курс* : підручник / О. П. Орлюк. – К. : Юрінком Інтер, 2010. – 808 с.
6. *Крохина Ю. А. Бюджетное право России* : [учебник] / Крохина Ю. А. – М. : ИД Юрайт, 2010. – 447 с.
7. *Запольский С. В. Дискуссионные вопросы теории финансового права* : [монографія] / Запольский С. В. – М. : РАП, Эксмо, 2008. – 160 с.
8. *Керимов Д. А. Методология права (предмет, функции, проблемы философии права)* : [монографія] / Керимов Д. А. – [2-е изд.]. – М. : Аванта +, 2001. – 560 с.
9. *Семчик О. Особливості фінансово-правових понять: до постановки питання* / О. Семчик // *Право України*. – 2013. – № 1-2. – С. 50-56.
10. *Чернадчук В. Норми-дефініції податкового законодавства* / В. Чернадчук // *Підприємництво, господарство і право*. – 2011. - № 5. – С. 86-89.
11. *Колесников Ю. А. Бюджетный контроль в России и в субъектах РФ, ее организационно-правовые формы* / Ю. А. Колесников // *Правоведение*. – 2002. – № 5. – С. 80-87.
12. *Бюджетний кодекс України. Науково-практичний коментар* : станом на 1 берез. 2011 р. / [Воронова Л. К., Вороніна Н. В., Губернська Н. Л. та ін.] ; за ред. Л. К. Воронової, М.П. Кучерявенка. – Х. : Право, 2011.- 608 с.
13. *Парыгина В. А. Бюджетное право и процесс* : учебник [для студ. высш. учебн. заведений] / В. А. Парыгина, А. А. Тедеев. – М. : Эксмо, 2005. – 384 с.
14. *Макух О. В. Правове регулювання фінансового контролю в бюджетному процесі (на прикладі Державного бюджету України* : : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 “Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право” / О. В. Макух. – Х., 2009. – 19 с.
15. *Билінін Я. Щодо визначення об'єкта та предмета між бюджетного контролю* / Я. Билінін // *Підприємництво, господарство і право*. – 2005. – № 8. – С. 120-123.
16. *Монаєнко А. О. Фінансово-бюджетний контроль в механізмі державного регулювання територіального розвитку* : дис. ... канд. наук з держ. управління : 25.00.02 / Монаєнко Антон Олексійович – К, 2006. – 204 с.
17. *Чернадчук В. Д. Бюджетні правовідносини в Україні: теорія, практика та перспективи розвитку* : дис. ... докт. юрид. наук : 12.00.07 / Чернадчук Віктор Дмитрович – К., 2010. – 419 с.
18. *Савченко Л. А. Бюджетний контроль чи контроль за дотриманням бюджетного законодавства?* / Л. А. Савченко // *Система фінансового права: матеріали Між-*

народної науково-практичної конференції (27-28 травня 2009 р., Одеська національної юридичної академії). – Одеса: Фенікс, 2009. – С. 212-215.

19. *Бюджетний кодекс України* від 8 липня 2010 року № 2456-VI ст. 19 // Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 50-51. – ст. 572.

20. *Латковська Т.* Бюджетне законодавство: сучасний стан та перспективи розвитку / Т. Латковська // *Право України*. – 2013. – № 1-2. – С. 57-64.

21. *Худяков А. И.* Избранные труды по финансовому праву / Сост. М. К. Сулейманов, Е. В. Порохов, М. В. Карасева, А. Т. Шаукенов. – СПб. : Юридический центр-Пресс, 2010. – 472 с.

22. *Парыгина В. А.* Бюджетное право и процесс : учебник [для студ. высш. учебн. заведений] / В. А. Парыгина, А. А. Тедеев. – М. : Эксмо, 2005. – 384 с.

23. *Словник фінансово-правових термінів* / Антипов В. І., Білецька Г. М., Долгий О. О. та ін. ; за заг. ред. Л. К. Воронової. – К. : Алеута, 2011. – 558 с.

24. *Кузьменко О. А.* Контроль за виконанням Державного бюджету України як функція управління : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Кузьменко Олена Анатоліївна. – К., 2002. – 205 с.

25. *Фінансова енциклопедія* / Орлюк О. П., Воронова Л. К., Заверуха І. Б. та ін.; за заг. ред. О. П. Орлюк. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 472 с.

26. *Макух О. В.* Правове регулювання фінансового контролю в бюджетному процесі (на прикладі Державного бюджету України) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 “Адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право” / О. В. Макух. – Х., 2009. – 19 с.

27. *Чернадчук В.* Бюджетний контроль: поняття та сутність / В. Чернадчук // Підприємництво, господарство і право. – 2002. – № 11. – С. 74–76.

28. *Латковський П. П.* Бюджетна політика держави як невід’ємна складова фінансової політики / П. П. Латковський // *Фінансове право*. – 2015. – № 2. – С. 5-8.

29. *Кондаков Н. И.* Логический словарь-справочник / Кондаков Н. И. – М. : Наука, 1975. – 720 с.

30. *Савченко Л. А.* Бюджетний контроль чи контроль за дотриманням бюджетного законодавства? / Л. А. Савченко // Система фінансового права: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (27-28 травня 2009 р., Одеська національної юридичної академії). – Одеса: Фенікс, 2009. – С. 212-215.

31. *Карасева М. В.* Финансовое правоотношение : монография / Карасева М. В. – М. : НОРМА, 2001. – 288 с.

Латковський П. П. Проблеми термінологічних підходів до визначення поняття бюджетного контролю

У статті досліджено проблеми термінологічних підходів до визначення поняття бюджетного контролю, з’ясування якого має суттєве значення не лише для юридичної науки, а й для законодавчої практики та практики застосування законодавства.

Ключові слова: фінансовий контроль, бюджетний контроль, контроль за дотриманням бюджетного законодавства.

Латковский П. П. Проблемы терминологических подходов к определению понятия бюджетного контроля

В статье исследованы проблемы терминологических подходов к определению понятия бюджетного контроля, выяснение которого имеет существенное значение не только для юридической науки, но и для законодательной практики и практики применения законодательства.

Ключевые слова: финансовый контроль, бюджетный контроль, контроль за соблюдением бюджетного законодательства.

Latkovskyy P. Problems of terminological approaches to the definition of budgetary control

In the article the problem of terminology approaches to determining budgetary control concept, the elucidation of which is essential not only for legal science, but also for legal practice and the practice of legislation.

Key words: financial control, budget control, control over compliance budget legislation.